

## GEESTIGE GESCHIEDENIS

Een stadsmuseum waar geen kat naar komt kijken? In het geval van Ieper: mis poes. De bewogen geschiedenis van de 'kattenstad' komt voortaan op een amusante manier tot leven in het ook al tot de verbeelding sprekende decor van de Lakenhalle op de Grote Markt van Ieper.

tekst Nancy Boerjan

Wie Ieper zegt, zegt WO I en In Flanders Fields Museum. Maar minder bekend is dat de stad al veel eerder een bewogen geschiedenis kende. De vele unieke getuigen daarvan – kunstobjecten, archeologische vondsten, topografische prenten en kaarten, foto's, munten en penningen, handwerk, meubelen... – lagen de voorbije decennia stof te verzamelen in het Stedelijk Museum, het Museum Arthur Merghelynck, het Stedelijk Onderwijsmuseum en het Museum Godshuis Belle in Ieper. Tot de stad op zoek ging naar een idee voor een nieuwe 'all weather' attractie met een ander verhaal dan dat van WO I. Ze kwam uit op haar eigen rijke middeleeuwse verleden: een verhaal dat het vertellen meer dan waard blijkt te zijn en vorm kreeg in het nieuwe Yper Museum. Met een Y die verwijst naar de middeleeuwse benaming Ypra. Daar valt dus sinds juli 2108 te beleven hoe de Ieperse middeleeuwer leefde: een beetje zoals vandaag, maar dan helemaal anders. En in die opdracht slaagt het stadsmuseum met glans. Je wandelt er weer buiten met een gevoel van herkenning – 'wel wel, die middeleeuwers waren toch ook maar mensen!' – én verrassing: want dat de omstandigheden waarin zij leefden en werkten mijlvervast staan van hoe wij vandaag leven, krijg je hier op

een bijzonder aanschouwelijke manier gepresenteerd. Het team van museumcoördinator Sandrin Coorevits ging de voorbije vier jaar dan ook door-dacht en in samenspraak met inwoners, bezoekers, scholen en (jongeren)verenigingen op zoek naar hoe het ideale museum eruit moet zien. Dat leidde tot een museum dat iedereen op eigen tempo kan bezoeken: voor gezinnen met kinderen werden er allerlei belevingselementen ingebouwd, maar ook wie op zoek is naar louter geschiedenis komt er aan zijn trekken. Bovendien wordt deze cocktail aan vondsten, geschiedkundige feiten en weetjes overgoten met een heerlijk humoristisch sausje in de vorm van filmpjes waarin de wat snoeverige Katelyne – nu eens rijke dame, dan weer dienstmeid, een rol op het lijf geschreven van actrice Ilse De Koe – en haar slimmer uitgevallen kater Leon je doorheen de zalen loodsen. Heel plezierig en echt niet alleen voor kinderen!

### GELEID DOOR EEN KATTENPOOT

Een bezoek aan het Yper Museum stem je dus helemaal af op je eigen maat, aan de hand van de 'kattenpootarmband' die je als bezoeker mee krijgt. Daarmee bepaal je waarover je meer informatie wil

leren, zien of horen, en hoeveel, op niveau van een volwassene of dat van een kind. Voorzien van een kattenpootarmband dompel ik me op de eerste druilerige zondag van deze herfst onder in Iepers woelige verleden. Twee verdiepingen telt het museum en op de eerste wandel ik eerst en vooral door de zaalgrote, interactieve maquette van de middeleeuwse grootstad. Daar leer ik hoe Ieper is ontstaan: met een grote hoeve bij de rivier de Ieper-lee is dat, waar vanaf 900 een heuse landbouw-nederzetting uit groeide, en waar even later ook een handelsnederzetting ontstond. Die zou Ieper in de twaalfde eeuw als volwaardige lakenstad op de kaart zetten, naast kleppers als Gent en Brugge. Ieper was rijk en barstte uit haar voegen, maar botste in de 14de eeuw op de grenzen van haar groei. Frankrijk en Engeland voerden oorlog, de lakennijverheid kreeg klappen en er brak een lange periode van onlusten en opstanden uit. Daarbij werden in 1303 negen schepenen uit de Ieperse belfortramen gekieperd. Als ik, nieuwsgierig naar dat pijnlijke feit, mijn kattenpootarmband scan, wacht me behalve een uiteenzetting over de precieze omstandigheden ook de vraag om snel even uit te rekenen hoe lang de schepenen erover deden om de Grote Markt van dichterbij te



Foto onder: Katelyne en haar kater Leon leiden je speels doorheen de museumzalen. Foto's links en rechts: Het hele Yper Museum doorvalt er van alles aan den lijve te ontdekken. (Foto's Yper Museum)



**Ieper blaast alle stof van haar boeiende en rijke geschiedenis**



**De pins en tattoos van de middeleeuwen**

Hoe nauw het Yper Museum aansluiting zoekt én vindt bij vandaag blijkt ook uit de manier waarop de indrukwekkende collectie insignes uit de 14de eeuw er wordt getoond. Deze 'pins en tattoos van de middeleeuwen' onthullen de vele, soms onvermoede kantjes van de middeleeuwer: Of draagt u een tattoo van een wanderende vulva? Ook niet te missen: de verdere collectie speelgoed van toen...

leren kennen, wetende dat de ramen in kwestie zich 15 meter boven de grond bevinden. *Edutainment* met een vette knipoog. Maar ik leer ook dat 'cockerulle' zo veel betekent als dat de pot overkookt, en wat de achtergrond is van de Thuyndag, tot op vandaag een evenement op de Ieperse agenda. Aan het oorlogsgeweld leek geen einde te komen, maar bovendien kreeg de stad in de 14de en 15de eeuw ook te lijden onder de pestepidemie. Onder een van de vele luijkes die je er kunt openen, bots ik op een 'registre van alle bezieke personen'. Een beetje Menenpoort in boekvorm. Volgen de godsdiensttrobelen in de 16de eeuw en hoe Ieper een bisschopsstad werd. Onder invloed van het humanisme werd een begin gemaakt van het moderne sociale denken: voor het eerst ontstond er zoiets als armen- en ziekenzorg. Stilaan rechtte Ieper haar rug...

### STRAFFE VROUWEN

Op de tweede verdieping kan je er letterlijk even bij gaan liggen: bij een eigentijds geanimeerd filmpje over het Yper van 1566 tot 1850 en hoe dat nu precies zit met die befaamde vestingen. Daarna loop je de zolder binnen waar drie aspecten van het 19de-eeuwse Ieper belicht worden, aan de hand van drie

belangrijke vrouwen die er destijds leefden: Clara Francisca van Zuytpeene Lamotte heeft het over het belang van de kantindustrie, kunstenaar Louise De Hem focust op het economische en culturele leven, en fotografe Léontine Permeke legt ook de armoede van toen bloot. Vitruines vol scherven verwijzen even naar de verwoestingen van WO I en leiden me tenslotte naar het heropgebouwde Ieper, intussen bekend als Vredesstad. En tot op het eind weten ze er mijn aandacht vast te houden: met Ieperse verzenlijkingen uit de 20ste eeuw zoals – om maar iets te noemen – de juwelen van de Kattenkoningin, de Olympische medailles van wielrenner André Noyelle, de Ieperse rockband Luna Twist – mijn tijd! – en Gerard Vermeersch voor wie de Kwaremont wel eeuwig zal blijven openliggen...

Het Yper Museum vind je in een vleugel van de Lakenhallen op de Ieperse Grote Markt, op zich al een brok Unesco werelderfgoed. In hetzelfde gebouw bevinden zich ook het In Flanders Fields Museum, de Dienst Toerisme en het streekbezoekerscentrum.

➔ **Meer informatie, ook over de vele mogelijkheden voor een bezoek met kinderen, staat te lezen op [www.ypermuseum.be](http://www.ypermuseum.be).**